

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 969/2025
04.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Дијане Јанковић, Гордане Којић, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Врховног суда Немањом Симићевићем, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Џенгиса Дупљака, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару—судска јединица у Тутину К.бр.673/24 од 27.01.2025. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 80/25 од 23.04.2025. године, у седници већа одржаној дана 04.09.2025. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Џенгиса Дупљака, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Новом Пазару—судска јединица у Тутину К.бр.673/24 од 27.01.2025. године и Вишег суда у Новом Пазару Кж1 80/25 од 23.04.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Пазару—судска јединица у Тутину К.бр.673/24 од 27.01.2025. године окривљени АА је оглашен кривим да је извршио продужено кривично дело противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. у вези члана 61. КЗ, за које дело му је изречена условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од три месеца и истовремено одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени је обавезан да сходно одредби члана 65. став 2. КЗ, противправно заузето земљиште врати у пређашње стање, у року од тридесет дана од дана правноснажности пресуде. Одређено је да ће се казна затвора извршити ако окривљени у наведеном року не врати земљиште у пређашње стање, а условна осуда се има опозвати на предлог ОЈТ у Новом Пазару. Окривљени је обавезан да у смислу одредбе члана 261. став 1. тачка 9) ЗКП плати паушал суду у износу од 10.000,00 динара, у року од петнаест дана од дана правноснажности пресуде. Оштећено Државно

правобранилаштво-одељење из Краљева је ради остваривања имовинско-правног захтева упућено на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару Кж1 80/25 од 23.04.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Џенгиса Дупљака, а пресуда Основног суда у Новом Пазару—судска јединица у Тутину К.бр.673/24 од 27.01.2025. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Џенгис Дупљак, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7), став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев као основан, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или обустави кривични поступак због трајног искључења кривичног гоњења услед непостојања адекватног предлога оштећене за предузимање кривичног гоњења.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештавања јавног тужиоца Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) ЗКП бранилац окривљеног АА, адвокат Џенгис Дупљак истиче да у овом поступку не постоји ваљан и благовремен писани предлог за кривично гоњење законског заступника оштећене Републике Србије. Свој став бранилац образлаже наводима да у тренутку када је општински правобранилац општине Тутин, ББ поступао пред ОЈТ у Новом Пазару, у својству представника заменика оштећене и дао предлог за предузимање кривичног гоњења против окривљеног, није имао писано пуномоћје, на који начин је поступљено супротно одредби члана 29. Закона о правобранилаштву, која изричито прописује да правобраниоци поступају у границама писменог пуномоћја, из чега произилази да радње општинског правобраниоца не производе правно дејство. Ово из разлога што је правобранилац своју изјаву дао 22.11.2023. године, док писано пуномоћје има датум од 23.11.2023. године, а исто примљено у ОЈТ у Новом Пазару тек дана 13.12.2023. године. Поред тога, по оцени браниоца, општински правобранилац је надлежан само да заступа интересе и имовинска права јединице локалне самоуправе, а исти је поступао у својству представника оштећене Републике Србије, као и да је неоснован закључак нижестепених судова да се радње које је предузео правобранилац пре достављања пуномоћја могу „конвалидирати“, јер је то у супротности са законским одредбама.

Супротно изнетим наводима, Врховни суд налази да правноснажним пресудама није учињена битна повреда одредбе кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) ЗКП.

Наиме, одредбом члана 218. став 1. КЗ је прописано да ко противправно заузме туђе земљиште, казниће се новчаном казном или затвором до три године, док је ставом 2. прописано да ако је заузето земљиште део заштитне шуме, националног парка или другог земљишта са посебном наменом, учинилац ће се казнити затвором од 6 месеци до 5 година, с тим да се за дело из става 1. овог члана гоњење предузима по предлогу.

Одредбом члана 53. став 1. ЗКП прописано је да се, за кривична дела за која се гони по предлогу оштећеног, предлог подноси надлежном јавном тужиоцу. У ставу 2. истог члана прописано је да се предлог за кривично гоњење подноси у року од 3 месеца од дана када је оштећени сазнао за кривично дело и осумњиченог (став 2.), док у ставу 3. прописано да ако је оштећени поднео кривичну пријаву или предлог за остваривање имовинскоправног захтева у кривичном поступку, сматраће се да је тиме поднео и предлог за кривично гоњење.

Из списка предмета је утврђено да се предметни догађај одиграо у августу 2023. године, а да је јавном тужиоцу кривична пријава достављена дана 03.10.2023. године и иста се односила на кривично дело противправно заузимање земљишта из члана 218. став 2. КЗ, које се гони по службеној дужности, као и да је окривљени испитан пред јавним тужиоцем дана 02.11.2023. године и да му је том приликом такође било стављено на терет извршење кривичног дела из става 2. наведеног члана, из чега произилази да је тек након наведеног датума измењена правна квалификација и окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. КЗ, за које се гоњење предузима по предлогу. Након тога је општински правобранилац СО Тутин у својству оштећеног, на записнику о испитивању пред Основним јавним тужилаштвом у Новом Пазару у предмету Кт.бр.1026/23 од 22.11.2023. године поднео предлог за кривично гоњење окривљеног и придружио се кривичном гоњењу, чиме су у потпуности испуњени услови из члана 52. став 1. и 2. ЗКП, односно предлог поднет у предвиђеном року од три месеца од дана када је оштећени сазнао за предметно кривично дело.

Поред наведеног, Врховни суд је оценио као неосноване наводе браниоца окривљеног да радње општинског правобраниоца не производе правно дејство, јер у тренутку давања изјаве да подноси предлог за кривично гоњење дана 22.11.2023. године није имао писмено пуномоћје. Ово из разлога што је општински правобранилац у исказу који је дао пред јавним тужиоцем дана 22.11.2023. године и ког дана је ставио предлог за кривично гоњење, навео да је након што је добио позив за испитивање у овом предмету, контактирао заменика Државног правобраниоца-Одељење у Краљеву, у вези давања пуномоћја како би могао као пуномоћник да даје изјаву у својству оштећеног. Дакле, чињеница да је писмено пуномоћје сачињено само дан касније и достављено јавном тужилаштву, по оцени Врховног суда, није од утицаја на оспоравање правног дејства изјаве правобраниоца, имајући у виду да је општински правобранилац пре наведеног испитивања, односно стављања предлога за кривично гоњење, контактирао Државног правобраниоца у вези пуномоћја, што значи да је Државни правобранилац био обавештен о наведеном предмету и са потребом да се правобранилаштво изјасни да ли жели да поднесе предлог за гоњење, с обзиром да је промењена квалификација кривичног дела, као и да је Државни правобранилац сачинио писмено пуномоћје које је достављено јавном тужилаштву.

Указујући на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, адвокат Џенгис Дупљак истиче да се побијане пресуде заснивају на доказу на ком се по закону не могу заснивати и то на неовереној фотокопији скице лица места, а ради се о једином материјалном доказу у поступку, чија аутентичност није утврђена, те да је суд засновао своју одлуку на предлогу државног правобранилаштва од 03.06.2024. године, а ради се о предлогу којим се покушало накнадно надоместити непостојање предлога оштећене за кривично гоњење, а овакав доказ је незаконит.

Одредбом члана 139. став 1. ЗКП је прописано да исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу у оригиналу, док је ставом 2. истог члана прописано да ако лице или државни орган одбије да на захтев органа поступка добровољно преда исправу, поступиће се у складу са одредбама члана 147. ЗКП, а ако је оригинал исправе уништен, нестао или га није могуће прибавити, може се прибавити копија исправе

Врховни суд је наводе браниоца окривљеног у овом делу оценио као неосноване из разлога што је одредбом члана 139. став 2. ЗКП прописано да ако је оригинал исправе уништен, нестао или га није могуће прибавити, може се прибавити копија исправе, те је предметна фотокопија скице лица места могла бити коришћена као доказ у поступку, док нижестепени судови своје пресуде нису засновали на предлогу државног правобранилаштва од 03.06.2024. године.

У осталом делу захтева бранилац окривљеног указује на повреду закона из члана 439. тачка 1 ЗКП, односно да дело за које је окривљени оглашен није кривично дело, са образложењем да је окривљени поступао у крајњој нужди, без намере да заузме предметну парцелу, већ да би спречио њено заузимање од стране трећих лица, те да у изреци пресуде није описано у којим мерама и границама је наводно заузето земљиште, па самим тим нема ни битних елемената предметног кривичног дела, јер нема радње која представља кривично дело, као ни противправности и кривице на страни окривљеног.

Изреком пресуде Основног суда у Новом Пазару–судска јединица у Тутину К.бр.673/24 од 27.01.2025. године окривљени АА је оглашен кривим да је у урачунљивом стању, свестан свог дела чије је извршење хтео, противправно заузео туђе земљиште, на тај начин што је у месецу августу 2023. године, у Тутину, у селу ..., постављањем дрвених стубова, тако оградио део земљишта у површини од 25 ари и 20 мг на катастарској парцели бр. ... КО ..., а затим у истом месецу и на истој катастарској парцели постављањем дрвених стубова, оградио део земљишта у површини од 42 ара и 67 м2, знајући да је у питању јавна својина, притом свестан да је његово дело забрањено, чиме је извршио продужено кривично дело противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. у вези члана 61. КЗ.

Имајући у виду наведено, по оцени Врховног суда, из изреке правноснажне пресуде јасно произилазе сва законска обележја продуженог кривичног дела противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. у вези члана 61. КЗ и то како објективна, која се односе на радње окривљеног, односно да је окривљени противправно заузео туђе земљиште, као и субјективна обележја, односно да је

окривљени поступао у стању урачунљивости и био свестан забрањености свог дела, био свестан свог дела и хтео његово извршење. Имајући у виду наведено, наводи изложени у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се истиче да се у радњама окривљеног не стичу елементи кривичног дела противправно заузимање земљишта из члана 218. став 1. у вези члана 61. КЗ, односно да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени су као неосновани.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Немања Симићевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић